

Verlaten

Teamen met Marica Balk

Op afstand testen in de klas: de laptop is watching you

En daar stonden ze dan, op het digibord: innovatie-ondersteuner Marica Balk en R&D-specialist Michelle ten Pas (OK&I, Prototypes). Als testers van het prototype Klasse introduceerden ze op afstand het nieuwe thema ‘Met alle respect’ bij de leerlingen. Niet veel later werden ze, toekijkend vanaf een laptop, doorgegeven van groepje naar groepje, zodat leerlingen hun vragen konden stellen. “Het ging vanzelf”, lacht Marica. “Het was bijna net alsof we live in de klas aanwezig waren”. En dat is goed nieuws in een tijd dat prototypes testen op school een stuk lastiger is.

In 2019 presenteerde Stichting Cito op de NOT het allereerste prototype van het samenwerkingsspel Klasse. Een soort van escaperoom waarin leerlingen in een race tegen de klok vragen moeten oplossen om een code te kraken. Marica Balk: “Het spel daagt vo-leerlingen uit op hun vaardigheid om samen te werken. Het is

echt een nieuwe manier om inzicht te krijgen in brede vaardigheden.” Met Klasse introduceerde Cito een spel, compleet met digitale aftelklok, opdrachtkaarten, letterkaarten en meer. Geen wonder dat het eerste spelthema – Gehackt – nog regelmatig wordt gespeeld op scholen. “Dat merken we aan de mailtjes die we nog steeds krijgen van docenten.”

Alles getest: van eerste idee tot werkend prototype

Van begin af aan was duidelijk dat Klasse in 2020 aangevuld zou worden met een nieuw thema. Dat werd ‘Met alle respect’. Marica: “Als je iets belooft, moet je het ook doen. In de loop der tijd hadden we meerdere thema-ideeën verzameld. En al voor de coronacrisis hadden we een begin gemaakt met de uitwerking van een spelthema rondom respect. In de vragen haken we aan bij het onderwerp diversiteit en het samenleven met verschillen. Daarbij kan het gaan om etniciteit, om geloof, om sociaal-economische verschillen of gender.”

In de eerste hectiek van de coronacrisis verdween de doorontwikkeling van Klasse naar de achtergrond. Maar in de tweede helft van het jaar pakten Michelle en Marica het project opnieuw op. Er kwam een verhaallijn onder het thema en er volgden nieuwe opdrachten. Zoals het team Prototypes dat altijd doet, werd direct gezocht naar testscholen. Marica: “We testen ook als iets nog niet af is. Eigenlijk proberen we onze ideeën vanaf de eerste schets tot aan het uiteindelijke prototype uit in de praktijk. Met echte leerkrachten en echte leerlingen en het liefst op meerdere scholen. We stappen dan in de auto of het ov, en reizen door het land. Zonder uitgebreid onderzoek en bijbehorende gebruikerstesten dragen wij geen innovaties over aan de markt”.

Uitdaging op afstand

En hoe ging dat in deze coronatijd? “Daar hebben we ons hoofd wel even over gebroken, ja”, vertelt Marica. “Het grote voordeel van Klasse was dat we het concept om leerlingen samen te laten werken, al hadden getest en gevalideerd. Het ging bij de nieuwe thematest vooral om de inhoud. Werken de opdrachten? Zijn ze niet te moeilijk, of te makkelijk? Daarvoor hoefden we niet perse in de klas aanwezig te zijn, dachten we.”

Marica legde contact met een bevriende vo-leerkracht om ‘op afstand’ de uitdaging aan te gaan. Daarop konden ze met het nieuwe Klasse-thema aan de slag in een brugklas havo/vwo, in 2 vwo en in 4 mavo. “We waren vooral benieuwd of we via een online sessie wel aan de juiste informatie konden komen”, vertelt Marica. “Want je kunt ons wel bijschakelen in Teams en ons er via het scherm bij laten zijn, maar waar zet je ons dan neer? Je hebt nooit de hele klas in beeld en je kunt ook niet altijd even goed horen wat de leerlingen met elkaar bespreken.”

“Met Klasse lokken we bij leerlingen echt natuurlijk gedrag uit. Het is zo leuk om te zien hoe fanatiek ze soms worden.”

Marica Balk (Prototypes)

Zwaaien naar de testers

Uiteindelijk werd besloten dat Michelle en Marica het thema zouden introduceren via het digibord. “Zo leuk”, herinnert Marica zich. “De hele klas zat te zwaaien naar het digibord”. Vervolgens verhuisden de dames naar de laptop en werden ze van spelgroep naar spelgroep gedragen. “Op een gegeven moment waren er leerlingen die de laptop met ons daarop gewoon kwamen halen, omdat ze ons een vraag wilden stellen.”

Het online testen was een succes. “Het ging beter dan we vooraf gedacht hadden”, aldus Marica. “We hebben alle opdrachten kunnen zien, alle discussies op tafels gehoord, vragen beantwoord en verbeterpunten opgepikt. We hebben zeker zoveel informatie opgepikt als fysiek. En dat is een ontzettende opsteker, ook voor de toekomst.” Voor Marica biedt het online testen nieuwe kansen. “We kunnen op deze manier veel makkelijker naar scholen. Het gaat ons helpen onze kennis, nieuwe projecten en producten breder uit te dragen. ■

“We willen met meer regelmaat en uithoudingsvermogen elk project dat een resultaat oplevert, delen via social media.”

Ilse Papenburg (Onderwijskundig Onderzoek) in het interview ‘Het beste nieuws van de dag’ in dit werkprogramma (vanaf pag. 70).